

HIIBRU TEEB

Ki jiin Hiibru teeb gbouŋ na po

Sɔœe din sɔb gbouŋ na tur Yiisaweira nba tee Juu teeb. Juu teeb sanleere tee Hiibru teeb. Namme din di biak Yiisaweiu paak, ki li ji din tenn waan nan bin nyik Yiisa weiu.

Yennu nba turit u mɔmaan u Bija Yiisa ni bianjinba

¹ Yaayoo ni, Yennu din jikit yoo bonchiann nan sɔnii bonchianne ki te ki sɔkiniinba piak teen timm Juu teeb yeejamm; ² ɳaan mɔtana u te ki u Bija nba ki u ganno a wun yent bonsiar kur nae pak nan timm. U din te ki u Bija maŋe nan durinya na kur. ³ Nɔœe tee Yennu mɔŋ mɔŋ ninnauŋ, ki yentir Yennu maŋ yantu na, ki dia durinya yaka kur nan u mɔmaan nba mɔk paŋ. Waa din tun linba saa te ki niib n la nyikinchab bi biit paak yoo nba na, ki u ji kar Yabint Yennu niidiitu po, Yendɔuŋ ni.

Ki jiin Yennu Bija paŋ po

⁴ Yennu nba te ki u Bija maŋ sann gbeŋ gar malakanba sana bianjinba na, nnae ki u Bija maŋ set garib. ⁵ Kimaan Yennu daa ki mi yet malakasɔɔ a:

“Fine tee n Bija, ki dinnae ki n teen a Baa.”
 Yennu bia ki mi pak malakasɔɔ po a:
 “N tan sii tee u Baa, ki u tee n Bija.”

6 Yennu nba din tan yaa wun baar nan u Bija,
wunba tee bonnankara yur tingbouŋ na ni yoo
nba, ki u gbouŋ yet u po a,

“Li kpaa talas ki Yennu malakanba kura n
jiantɔ.”

7 Naan malakanba na po ɳarin ɳɔɔ Yennu din
yet a:

“U te ki u malakanba tee sei,
ki bia teemm ki bi tee mupeenu.”

8 Naan u yet u Bija na ɳarin a:

“Yennu, a naan na sii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk.
Ki ɳante sii tee a naan dammir.

9 Faa loon ɳant ɳaan ki ki loon biit na paak
te ki min Yennu ganna ki tura parpeenn
bonchiann
ki gar maa tur a yɔɔsnba biaŋinba.”

10 Yennu gbouŋ bia din yet a

“Yennu, pinpiik niwa fine din nan tingbouŋ na,
ki nan sanpaak nan a mɔŋ nii.

11 Bi tan saa kpowwa, ɳaan fin lek sii yɔɔ be-e;
bi kur tan saa kpete ki chat nan chinchenn na,

12 ki fan pobimm nan baaŋ na,
ki bin lebit nan chinchenn na.

Naan fin ɳarin tee yomme yoo kur,
ki a manfoor na kaa gbennu.”

13 Tɔŋ, Yennu daa ki mi bet malakasɔɔ a:
“Karin n niidiitu po

mɔkmɔk nan maa tan saa jii a datai ki
teemm a taakpakita.”

14 Li paak, malakanba tee bee? Bi kur tee sei
nba jiantir Yennu-e, ki ɳɔɔ Yennu tuumm a bii
sommit niib nba saa la tinnu na.

2

Ki jiin tinnjaann po

¹ Li kpaa talase ki tin gbiint barmɔnii nba ki ti din gbat na fanu ki tan daa kɔŋitiri. ² Maan nba ki malakanba din mɔn ki tur ti yeejamm na tee barmɔnii, ki wunba din ki sak ki weir tuu la tubdatu nba jaŋœ. ³ Li paak, ti-i kii sak ki gbiint tinnjaann maŋ labaar fanu, ti saa teen nlee ki nyi tubdatu ni? Ti Yomdaanɔ tiɔŋo din dɔŋ mɔn tinnu labaar maŋ, ki binba gbat na din wannit a li set tee barmɔnii; ⁴ ki Yennu nba tuun bakitnaun nan yaarlituk toona nan nyina, ki bia teen niib u Seyeen̄ piinii u loomm ni biaŋinba nae pukii u siara bi wannu maŋ paak.

Ki jiin wunba yen tinnu na po

⁵ Durinya nba baat ki ti piak li po na, Yennu din ki yaa malakanbae tee li yudammi. ⁶ Li sɔb Yennu gbouŋ ni siarboor a:

“Yennu, nisaarik tee bee ki a dukii u po;
u mun tee bee ki a baka be u ni?

⁷ A din te ki u po malakanba boor waaminna,
ki bia te ki u la dontir nan paku,

⁸ ki te ki u yen bonsiar kura.”

Li yet a Yennu din teen nisaarike “bonsiar kur yudaano.” Li want nan u yen bont kurewa, ɳaan mɔtana nisaarik daa ki yent bonsiar kuri. ⁹ ɳaan ti laat Yiisa-e. ɳɔœ ki Yennu din te ki u po malakanba boor yoo waaminna, a wun gaar sɔɔ kur paak ki kpo, ɳɔœ Yennu ninbatinu ni na. U kuun biak dinu maŋ paak ki Yennu te ki u la dontir nan paku. ¹⁰ Yennu nba nan bonsiar kur ki bia dia li kur na, ɳɔœ jii u waas bonchiann

ki kɔɔmm u naan na ni, ki li took u boor a wun te ki bi tinnu daanɔ Yiisa-ii setiki tee bi Tinntɔɔ nan barmɔnii, u biak dinu paak.

¹¹ Njœe te ki nisaarii teen popeendamm, ki ηɔɔ nan ηamm kur ji taan ki mɔk Baa yenɔkɔɔ. Li paake ki Yiisa ki tiin fei nan wun yiimm u naa waasi. ¹² U bet Yennu a,

“N saa wann n niib faa tun ηamm nba ki turin, ki saa dont a sann bi lakinn ni.”

¹³ U bia yet a, “N tan saa teen Yennu yada,” ki bia yet a, “Min nan waas nba ki Yennu turin nae be na.”

¹⁴ Ton, Yennu waas nba tee nisaarii na paak, Yiisa mun din tee nisaarike nan ηamm na, a u kuun ni wun tan biir Sintaanii nba mɔk kuun panj na, ¹⁵ ki nyinn binba tiin kuun jaŋmaanii na bi jaŋmaanii maŋ ni. Bi din tee jaŋmaanii yommiie bi manfoa kur ni. ¹⁶ Barmɔniie, li ki tee malakanba kaa ki u sommiti, ηaan Abraham yaaboonae ki u sommit. ¹⁷ Linba na want nan li din kpaa talase wuu tee nan u naa waas na u binbeŋ kur ni, ki teen bi manntɔyudaanɔ nba tee ninbatinu daanɔ, ki bia tee barmɔnii daanɔ, ki jii u mɔŋ ki teen maruŋ ki tur nisaarii Yennu boor, ki wun nyik chab bi biit. ¹⁸ Ki u saa fit somm binba yaa bin kɔɔ jinjammii ni, kimaan u tioŋ din dii biak, ki jinjammii bia jammɔwa.

3

Yiisa-e tee nijeann ki gar Moses

¹ N naa waas nba tee Yennu niib ki u ganni na, ii dukii Yiisa po, wunba ki Yennu din tumɔ a wun teen manntɔyudaanɔ ti Yenjiantu sɔnu ni na.

² Moses nba din tee barmənii toontunno Yennu ḥaateeb sinsuuk ni bianjinba na, nnae ki Yiisa mun tee barmənii toontunno Yennu nba gannō na boor. ³ Namaaroe jan nan bii teenō baakir ki gar ḥaak nba ki u maa na; nnae ki Yiisa jan nan bii teenō baakir ki gar baa teen Moses bianjinba na. ⁴ ḥaak-i tanj see, sœe sennir; ki Yennu-e sent bonsiar kur. ⁵ Moses din tee barmənii toontunno Yennu ḥaateeb sinsuuk ni, ki wann linba ki Yennu yaa wun tan pak sianyoo na. ⁶ Masia ḥarin tee barmənii daanō nba yen Yennu ḥaak mañe ki tee u Bija. Ti-i mok parcheenn nan yuugontir ti dindann paak, ḥann timme tee Yennu ḥaateeb mañ.

Yennu niib foon labaar

⁷ Li paak, ii sak man Seyeeñ nba yet bianjinba na a:

“I-i gbat Yennu kunkor dinna,

⁸ yaa daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar bi tuba bianjinba

ki kɔn nanō, ki bikinō,

baa din be muuk ni yoo nba na.

⁹ Yennu din yet a, ‘Bi poñ din la maa tun linba kur

ki saa jan bina piinna na,

ḥaan leñe ki bi din bikinin.

¹⁰ Nanne din te ki n donn wutoor niib mañ paak ki yet a, Bi para ni, bi yētima, ki ki waa n sɔnii.

¹¹ N din donn wutoor ki betib a bi kan mi baar maa bo yaa n turib foon tinj nba na ni.’ ”

¹² Tɔn, n yɔɔsnba, ii bann i yan ni ki sœe daa tee biitdaanō ki kɔñit yada ki tan mann ḥamat poor ki nyik manfodaanō Yennu na. ¹³ ḥaan ii

sommit leeb man daar n tuu daar, taa daa be ti manfoor ni yoo nba na, ki biit daa kpanni ki i tee tubkangbata. ¹⁴ Kimaan ti-i dia ti sinsinn yada na chib ki saa baar ti manfoor joontu, timm nan Masia sii tee toontunnanleebe.

¹⁵ Nnae ki bi din sɔb Yennu gbounj ni a:
 “I-i gbat Yennu kunkɔr dinna,
 yaa daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar
 bi tuba bianjinba,
 ki din kɔn nan Yennu ki yētɔ na.”

¹⁶ Ki lamme din gbat u kunkɔr ɳaan kɔn nanɔ
 ki yētɔ? Ɲamm kaa din tee binba nyii Ijipt ki
 Moses tee bi tɔɔndaanɔ na-a? ¹⁷ Ki lamme biak
 ki Yennu wutoor din doo bi paak ki saa jaŋ bina
 piinna na? Li ki tee binba din tun toonbiit, ki
 tan kpo muuk ni na kaa-a? ¹⁸ Yennu daa din bet
 lamme a, “Bi kan mi baar maa bo yaa n turib
 foon tiŋ nba na ni.” Li din tee binba yēt u mob
 nae. ¹⁹ Li paak, bi din ki fit kɔɔ tiŋ maŋ ni,
 kimaan bi yadakaarin paak.

4

¹ Tɔn, Yennu ji tur timme mɔlor maŋ a tin la
 foon nba ki u din pak li po na. Li paak, ii bann i
 yanni man ki daa te ki sɔɔ n tan kɔŋ foon mani.

² Ti gbat barŋanii na nan baa mun din gbatir
 bianjinba nae, ɳaan li din ki turib nyɔɔti, kimaan
 baa din gbatir, bi ki gaarir nan yada. ³ Li paak,
 timm nba teen yada na, ti la foon manja. Li din
 tun nan Yennu nba yet bianjinba nae a:

“N wutoore doo, ki n betib a
 bi kan ban kɔɔ tiŋ nba ni ki n bo yaa n turib foon
 na.”

Naan waa din tan yeen linba na, ki sōo ki u tun u naamii toona ki gbenna. ⁴ Kimaan Yennu gbouŋ ni siar po li poj yet daajanlore daar maŋ po a, “Yennu din nyik u toona kur ki foi daajanlore daar.” ⁵ Naan ki u bia yet nna a, “Bi kan ban kɔɔ tiŋ nba ni ki n bo yaa n turib foon na.” ⁶ Binba din gbat barjanii na sinsinn na din ki la li foon, kimaan bi din yêt Yennu mōbe. Li paak, nisiaab be ki tan saa la foon maŋ. ⁷ Yennu bia senn daleer ki yi daar maŋ “Dinna.” Ki bina bonchiann din gar, ki Yennu te ki Defid yet li po nan laa poj pak bianjinba na a:

“I-i gbat Yennu kunkor dinna, yaa daa nyar i tuba.”

⁸ Joosua-i dinji turib foon, Yennu ji bo kan pak daleer po. ⁹ Li paak, foon dasiar bia daa be ki tee Yennu niib yar, nan waa din foi daajanlore daar bianjinba na. ¹⁰ Kimaan wunba la Yennu foon maŋ, u nyik u toonae nan Yennu nba din nyik u naamii toona bianjinba na. ¹¹ Li paak, ḡaant man ki tin yabir ti mɔŋ ki la foon maŋ, ki ti sōo tan daa kɔŋit nan baa din yêt Yennu mōb ki kɔŋir bianjinba na. ¹² Yennu mōmaan maŋ tee barii nba foe, ki mɔk paŋ, ki bia di ki gar jukbanjiak nba ḡma mɔi ḡjanlee na. Yennu mōmaan fit ḡma ki kɔɔ baat nisaarik seek nan u manfoor boor ni, ki kɔɔ baat u tukita nan u kpaba beesin ni, ki kɔɔ bɔkitir u dudukit nan u par ni bibikit. ¹³ Bont kur dɔɔ yeenin nie, ki Yennu nba tan saa bu bi buut na ninbina laatir; ki siar kaa ki bɔri.

Yiisa-e tee ti manntɔyudaanjaann

¹⁴ Naant man ki tii dia ti yada nba ki ti fiit wann na kenken, kimaan ti mōk manntoyudaanjaann, ḥāe tee Yennu Bija Yiisa, wunba poŋ gar saan Yennu tioŋ boora na. ¹⁵ Ti manntoyudaano maŋ ki tee wunba kan fit tint ninbaauk ti butuj paak kaa, ḥaan u mōŋ din la bikinu sɔnii booru kur ni, nan taa mun laat bianjinba na, ḥaan u lek din ki tun biiti. ¹⁶ Li paak, naant man ki tii mōk parcheenn ki baar Yennu nba tee burchindaano na naangbouŋ boor, ki la ninbatinu nan sommir ki lin sommit yoo nba ki ti loonir.

5

¹ Tɔn, mannteeb yudaano kur nba ki bi ganno niib sinsuuk ni na, bi senno a wun gaar u leeb paake, kii mann mannu bi biit paak, kii teen Yennu. ² ḥaan u mōŋ nba tee butimco sɔnii bonchiann ni na paak, u sii fit dia binba pɔɔr yan ki kpet sɔnu na soon nna, ³ ki u mōŋ nba tee butimco na paak, li kpaa talas ki wun mann mannu u mōŋ toonbiit paak nan waa mann niib toonbiit paak bianjinba na. ⁴ Sɔɔ ki fit nyint u mōŋ a wuu tee mannteeb yudaano, see ki Yennu ganno, nan waa din gann Aarɔnn ki teeno mannteeb yudaano bianjinba na.

⁵ Nnae mun, Masia din ki nyinn u mōŋ ki donn u mōŋ a wuu tee manntoyudaano, ḥaan Yennu-e din yetɔ a:

“Fine tee n Bija; dinnae ki n teen a Baa.”

⁶ Ki siar po u bia yet a:

“A sii yɔɔ tee manntɔɔe, Melkisedek paabu ni.”

⁷ Tɔn, Yiisa nba din be tingbouŋ na ni yoo nba na, u din mei Yennu ki barimɔ, ki bui nan ninnyuut, Yennu nba saa fit fatɔ kuun ni na boor. Waa din baakit Yennu na paak, ki Yennu gbat u miaru. ⁸ U tee Yennu Bijae, ɳaan u lek dii biake, Yennu mosaku ni, ⁹ ki tan gbenn biak dinu manj, ki te ki binba kur saak u mɔb na la tinnu nba kaa gbennu. ¹⁰ Nanne ki Yennu yiinɔ mannteeb yudaano, Melkisedek paabu ni.

Yada lunu kpaanii

¹¹ Ti bo saa pak Masia nan Melkisedek po bonchiann, ɳaan li paar nan ki ti wanni, kimaan i ki bant li paak yiami. ¹² Nna yoo li ji bo kpaa talas ki yii tee wannteebe, ɳaan i bia loon ki sɔɔ n wanni Yennu mɔmaan pinpiik ni sɔnii na. I bia daa ɳan nan biime, i ki jaŋ nan jeŋmankati. ¹³ Wunba daa mɔɔr biin tee bibunne, ki daa ki bann yentinu wannu na fanu. ¹⁴ Naan jeŋmankat tee saakab yare, ɳamme tuu tumii ki bann bonbiir nan bonŋann bɔkitu.

6

¹ Li paak, ɳaant man ki tii dia saakayan kii tumii Masia barii kii saa tɔɔnn; ki ɳamm tumii u barii bonchiann ki pukin pinpiik ni wannu na po; li ji ki kpaa talas bin ɳamm wanni a, nyikin toonbiit nba tee kuun sɔnu, ki teen Yennu yada, ² ki bia wanni Yennu nyunwuru po, nan niiyiinu niib paak, nan kpeemmm firu po, nan tubdatu nba kaa gbennu na po. ³ Yennu-i sak, ti saa saan tɔɔnna.

⁴ Masiaweira nba yêt u weiu, li tan sii paar nan bin jen ki lebit bi dudukit. Sianyoo bi din tuu

be Yennu maŋ yentu nie, ki gaar bi tora nba tee Yennu Seyeen na, ki lemm Yendouŋ ni piiniwa,
⁵ ki din tuu mi Yennu mɔmaan na manu po, ki mi durinya nba baat na paŋ po,⁶ ɳaan ji tan yêt Masia weiu. Li ji paar nan bin jen ki lebit bi dudukit, kimaan bi ɳamii kpi Yennu Bija manje dapunpunn paak ki dintɔ fei paanu ni.

⁷ Tɔn, tiŋ nba ki saak baa li paak ki li maakit ki tee jeet teen binba ɳammitir na, Yennu-e teen piisin tiŋ maŋ paak; ⁸ ɳaan tiŋ maŋ-i pia kunkonii nan mɔbiit, li ki mɔk nyɔɔti. Li kan yukir ki Yennu saa porir mɔb ki lin di muu ki biir.

⁹ Ti naa walonkai, taa lek piak linba na, ɳaan ti ki mɔk birsuk i po. Ti mi nan i benu nae chee, ki i mɔk tinnu. ¹⁰ Yennu-e ɳan, ki kan tamm yaa tun linba ki turo, koo yaa loonɔ bianjinba ki somm Masiaweira, ki bia daa sommitib na. ¹¹ Ti loon ki i sɔɔ kur n yabir u mɔŋ paake mɔkmɔk nan li joontu, ki yaa mɔk dindann nba na n teen mɔnii ki turi. ¹² Ti ki loon ki yii tee gbannyakdammi, ɳaan ti loon ki yii tee binba teen Masia yadae, kii mɔk sukuru, ki tan gaar linba ki Yennu senn mɔsonn li po na.

Ki jiin Yennu mɔsonn nba kaa birsuk na po

¹³ Yennu nba din senn u mɔsonn tur Abraham yoo nba na, u din sat mɔb a u tan saa tun waa senn mɔsonn nba nawaa. Sɔɔ ki be ki chee Yennu tiɔŋ; li paak, u din jii u mɔŋ sanne ki sat mɔb.

¹⁴ U din yetɔ a, "Li tee barmonie, n set saa teen piisin a paak ki bia tura yaaboona bonchiann."

¹⁵ Abraham din mɔk sukure, ki tan gaar linba ki Yennu senn a u tan saa turo na. ¹⁶ Niro-i sat

məb, u tuu jii wunba garo sanne ki sat, ki məb nba ki u sat na n kpi məničk kur. ¹⁷ Tən, binba din yaa bin gaar Yennu nba din senn məsonn nba na, u din loon wun wannib nan u kan mi lebit u dudukiti; li paak ki u din sat məb ki pukin u məsonn maŋ paak. ¹⁸ Tən, bona ḥanlee nba kaa lebitu na be ki wann nan Yennu set saa gbeen u məsonn maŋa. Li paak, timm nba chiar saan u boor ki tinn na mək parcheenn, ki gaar dindann nba be ti təcnn po na chib. ¹⁹ Dindann nba ki ti mək na tee manfoor jaantarik nba dia ti manfoor fanu nae. Li tee dindann nba gar Yendəuŋ ni diiuk kaaruk nie ki koo diiuk maŋ kasii boor na. ²⁰ Yiisa din gaar ti paak ki teen sənliitčo, ki gar saan diiuk maŋ ni, ki teen ti manntøyudaano məkmək nan məkmək, ki tee Melkisedek paabu ni manntčo.

7

Ki jiin Yennu manntčo Melkisedek po

¹ Melkisedek maŋ din tee Salem doo bate ki bia tee Yabint Yennu manntčo. Abraham nba din tan nyii təb nba ki u kən nyann batnba banna na, ki Melkisedek chetč ki teen piisin u paak; ² ki Abraham nyinn bona piik ni yennkoo, waa kən fat bont nba na kur ni ki turo. (Melkisedek sann maŋ paak tee a, "Yentinu Bat," U din tee Salem doo bate; ki Salem paak tee parmaasir, li paak ki u bia tee "Parmaasir Bat.") ³ Labasiar ki be ki want Melkisedek baa po, koo u naa po, koo u yeejamm po. Labasiar kaa ki want u maru po, koo u kuun po. U naan Yennu Bijae ki yoo tee Yennu manntčo məkmək nan məkmək.

⁴ Li paak, i la waa tee nijaann biajinba, kimaan ti yeejajaann Abraham din nyinn waa kɔn fat bona nba tɔb ni piik ni yennkɔɔ ki turo. ⁵ Ki sennu din wann a Liifai teeb yaaboona nba tee mannteeb na n tuu gaar bi niib Juu teeb nba mɔk linba, li bona piik ni yennkɔɔ, ḥaan bi niib maŋ mun bia lek din tee Abraham yaaboonae. ⁶ Melkisedek din ki tee Liifai teeb yaaboonn kaa, ḥaan u din gaar bona piik ni yennkɔɔ Abraham boor, ki bia teen piisin ḥɔɔ Abraham nba din gaar Yennu mɔsona na paak. ⁷ Mɔniɔk kaa nan niřo nba teen piisime tee nijaann ki gar wunba gaan piisin maŋ. ⁸ Mannteeb nba din tuu gaan niib nba mɔk linba li bona piik ni yennkɔɔ na din tee nisaariie ki tuu tan kpo; ḥaan Melkisedek, wunba din gaar Abraham bona piik ni yennkɔɔ na ḥarin be, nan Yennu gbouŋ nba wann biajinba na. ⁹ Ti saa fit yet a yoo nba ki Abraham din nyinn u bona piik ni yennkɔɔ na, u yaaboona Liifai teeb nba din tan gaan bona piik ni yennkɔɔ maŋ, mun din mi bi bona piik ni yennkɔɔ nyinnu, ¹⁰ kimaan baa lek daa din ki mar Liifai na, ḥaan ti saa fit yet a yoo nba ki Melkisedek din chet Abraham na, ḥɔɔ Liifai din be u yeeja Abraham maŋ ni.

¹¹ Yennu din tur Juu teeb sennu ki wann Liifai teeb bi mannu toona nba sii tee biajinbae. Ki Liifai teeb maŋ toona-i diŋi be fanuie, li din bo kii kpaa talas ki manntɔganɔ, wunba ki nyii Aarɔnn maaru ni ḥaan see Melkisedek setu ni na n baari. ¹² Kimaan yoo nba ki mannteeb yudantuk lebitu din tuu tan baar ki bin lebit na, sennu mun bia din tuu lebite, ¹³ ki ti Yomdaano Yiisa, wunba tee

manntɔganɔ manj nyii boorganu nba ki bi sɔɔ ki mi tun mannu toonn na nie. ¹⁴ Sɔɔ kur poŋ mi nan ḥɔɔ Yiisa nyii Juda booru nie, booru nba ki Moses din ki mi pak siar bi po ki jiin mannteeb po.

Ki jiin manntɔɔ nba tee nan Melkisedek na po

¹⁵ Yoo nba ki manntɔganɔ nba tee nan Melkisedek na din tan baar nae ki ti mantik bann barii manj paak. ¹⁶ Nɔɔe tee manntɔɔ, ki nisaarik sennii ni kaa ki u teen manntɔɔ, ḥaan manfoor nba kaa gbennu na paŋ nie ki u teen manntɔɔ. ¹⁷ Kimaan bi din sɔb u po Yennu gbourj ni a, “A sii yɔɔ tee manntɔɔe, Melkisedek paabu ni.” ¹⁸ Li paak, sennkperu na ji din bakine, kimaan li ji ki mɔk paŋi, ki bia ki mɔk nyɔɔti. ¹⁹ Moses sennu manj din kan fit te ki siar be fanu. ḥaan mɔtana ti ji mɔk linba teent dindann nba chee na, ki li nie ki ti chat nakin Yennu. ²⁰ Ki Yennu bia sat mɔb ki pukin li paak. Yennu din tuu ki sat mɔb yoo nba ki bi kaant mannteleeb na. ²¹ ḥaan Yiisa din teen manntɔɔ, yoo nba ki Yennu din sat mɔb ki betɔ a:

“Min Yennu sat mɔb ki ji kan lebit n dudukit, ki yet a

‘Fine sii tee manntɔɔ mɔkmɔk nan mɔkmɔk.’ ”
²² Li paak, Yiisa-e tee wunba wann nan mɔlor nba chee na be ki kaa lotu.

²³ Tɔn, yaayoo ni mannteeb manj din tuu tan kpoe, ki bi leeb na n mun gaar bi toona; li paak ki bi din yab. ²⁴ ḥaan Yiisa ḥarin sii yɔɔ be-e, ki tee manntɔɔ mɔkmɔk nan mɔkmɔk, ki u toona na kan mi nyi u nuu ni ki sɔɔ n gaarir. ²⁵ Li paak, binba chat nakin Yennu, ḥɔɔ Yiisa sann ni

na, u saa fit tinnib mətana nan yaayoo siiyoo, kimaan u be u manfoor ni yoo kur, ki mei Yennu ki teemm.

²⁶ Li paak, Yiisa-e tee ti manntøyudaanc nba sommitit, taa loon bianjinba. Njœe tee popeendaanc, ki ki mok bisiati; u be u kœe ki ki tee nan biitdamm na, ki Yennu donno ki gar Yendœuj ni teeb kur. ²⁷ Mannteyudaanleeb na din tuu mann maruŋ daar n tuu daare bi tiŋ biit paak sinsinn, ki bia mann maruŋ niib paak; njœ Yiisa ki tee nna kaa; u din jii u mœj ki mann maruŋ yomkœe, ki maruŋ siar ji kaa. ²⁸ Moses sennu na tuu gann nisaariie ki teemm mannteeb yudamm, ki bi lek ki be fanu. Sennu maŋ poorpoe ki Yennu din sat mœb nan u Bija Yiisa, wunba sii yœ be fanu mœkmœk nan mœkmœk, ki teeno manntøyudaanc.

8

Yiisa-e tee ti manntøyudaanc

¹ Barii na barnoɔk want nan ti mok manntøyudaanc nba tee nna mun, ki kar Yennu nba mok paŋ kur na naangbouŋ niidiitu po, Yendœuj ni, ² ki tuun mannteeb yudant toona Yennu kasii yaa kasii boor; li kasii boore tee barmœnii jiantu langbouŋ ki ti Yomdaanc din ñammir, linba ki tee nisaarik ñammu.

³ Manntœ kur nba ki bi ganno, li tuu kpaa talase ki wun jii piinii ki bia mann maruŋ ki tur Yennu, nnae ki li mun kpaa talas ki ti manntøyudaanc n tur siar. ⁴ Li-i bonni tee ki u be tingbouŋ na ni, u bo kii tee manntœ faba, kimaan mannteeb nba teen Yennu piinii,

nan Juu teeb sennu nba tee bianjinba na, poŋ be. ⁵ Baa tuun linba na tee Yendouŋ ni diiuk toona ninnauŋo; Moses nba din tun linba na naan nnae; kimaan Moses nba din yaa wun faa Yenjiantu lanboun yoo nba na, Yennu din kpaanɔ ki yet a, “A tun bonsiar kur nan maa wanna bianjinba jɔɔr na paak na.” ⁶ Naan Yennu tur Yiisa mannu toona nba chee bi mannu toona na, nan u mɔlor nba chee ki be Yennu nan nisaarii sinsuuk ni bianjinba na, kimaan u mɔlor maŋ gaa nan mɔsona nba chee Moses yar nae.

⁷ Kimaan sinsinn mɔlor na-i dinji fit te ki nisaarii be fanu, li ji din bo kii kpaa talas ki Yennu n tur mɔlor pukin taar munlee. ⁸ Naan Yennu din la nisaarii biite yoo nba ki u yet a: “Min Yennu beeri a,
 yoo baat, ki n tan saa lor mɔlorpaann nan
 Israel teeb
 nan Juda teeb.

⁹ Li tan kii tee nan mɔlor nba ki n din lor nan bi yeejamm,
 yoo nba ki n kub bi nii ki nyinnib Ijipt tiŋ ni na kaa.

Bi din ki teen mɔlor nba ki n lor namm na yada, li paak, ki n baka din kaa bi po.

¹⁰ Min Yennu yet nan n saa senn mɔlor nba nae ki tur Israel teeb, daa nba baat na ni:
 N ji saa teen n sennii maŋ bi dudukit nie,
 ki sɔbir bi para ni.

Mine sii tee bi Yennu, ki bi tee n niib.

¹¹ Li ji kii kpaa talas ki bi sɔɔ n wann u lɔɔ koo u ninja a,
 ‘Fini, bant Yennu,’ kimaan sɔɔ kur sii min,
 laa nyii tarik ki saa tuu paaro.

12 N tan saa nyik chab bi biit,
ki kan ban tiar bi yanbontoona po.”

13 Yennu nba pak mɔlorpaann maŋ po nae, ki
sinsinn mɔlor na teen mɔlorkper; ki bonsiar nba
kpet ki kokir, li kan yukir ki li ji sii kaa.

9

Ki jiin tingbouŋ na ni nan Yendɔŋni Yenjiantii po

1 Tɔn, Yennu nba din lor sinsinn mɔlor ki turib
na, ki u bia turib sennii nba ki bi sii waar kii
jiantiro fanu; ki bi bia mɔk siaminba ki bi sii
jiantiro. **2** Bi din faa bonkob-gbant lanbouŋo,
ki li mɔk paklooru nan linn po, ki yi paklooru
na kasii boor. Bi din senn fitire paklooru na ni,
ki teebul see lenj, ki boroboro tɔɔ li paak ki bi
teen Yennu. **3** Li linn po na mun ki bi yi lenj
kasii yaa kasii boor. **4** Salima binbintir din be,
ki bi jokit bonnunubit li paak ki teen Yennu, ki
Yennu mɔlor lakir be, ki bi tabin salima li kur
po, ki salima bobir be lakir na ni nan jeet nba yi
mana na. Ki Aarɔnn patu nba din bint fapaant
na kpee lakir maŋ ni, ki tana ɔnanlee nba ki
bi din jabir ki sennii sɔb li paak na kpee li ni.

5 Bonsia nba mɔk kpinkpant* din tɔɔ lakir man
paak, ki bi kpinkpant baak siaminba tee toonbiit
nyikinchab boor na, ki li want nan Yennu be lenj.
Naan mɔtana kaa tee yoo nba ki ti saa pak bont
maŋ po nan li barnɔɔk kuri.

6 Bi din senn bona kur nnae, ki mannteeb tuu
kɔɔ Yenjiantu lanbouŋ maŋ paklooru ni daar

---

* **9:5** 9.5 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit,
ŋaan mɔk kpinkpant.

kur ki tuun Yenjiantu toona. ⁷ Naan mannteeb yudaano kuukoe din tuu koo lanbouj na linn po yomkoo binn nook ni. U din tuu jii some ki tur Yennu, u mooy toonbiit paak, nan niib nba tuu kpet tun biit na paak. ⁸ Yennu Seyeen din want Yenjiantu lanbouj na po fanu, a siaminba tee kasii yaa kasii boor na daa ki loot, yoo nba ki paklooru maaj daa be na. ⁹ Linba na tee barjokite ki tur timm nba be mottana, ki want nan binba din jiantir Yennu na nba din tuu teeno bi piinii nan bi bonkobit son nba na kan fit w提醒 bi para ni biit Yennu boor, ¹⁰ kimaan yann din tuu tee jeet nan bonnyunuut nba koo nan linba ki koe, nan gbanant yammu po. Linba na kur din tee gbanant paak senniie a bii waarr mokmok nan yoo nba ki Yennu tan saa senn u sennpaann.

¹¹ Naan Masia, wunba tee sonjanu na manntoyudaano baara. Waa koo jiantu lanbouj nba ni ki tuun na tee lanbonjaann nba be fanu nan barmoniie; li ki tee nisaarik nba faa linba kaa, li bia ki tee tingbouj na ni yar kaa. ¹² Masia nba din saan koo jiantu lanbouj maaj ni ki saa baar kasii yaa kasii boor yomkoo yoo nba, ki li gbenn nna, u din ki jii buunii nan naajai son kaa ki mann maru, yaan u din jii u mooy some ki pa ki nyinnit daabisin ni mokmok nan mokmok. ¹³ Bi din tuu jii buunii nan naajai some, ki bia jii naasar ki mann ki joo muu, ki jii li tanpent nan son na ki mii mii niib nba mok yanbomm Yennu toonn na paak, a lin yamm bi gbanant ki bii yeen. ¹⁴ Linba na-i yamm gbanant, yaan Masia some mantik saa nyinn biit ti para ni ki tii waa manfodaano Yennu, kimaan Seyeen nba

yɔɔ be na paŋ nie ki ɳɔɔ Masia jii u mɔŋ ki mann
maruŋ nba be fanu fanu ki tur Yennu.

¹⁵ Li paak, Masia-e tee wunba ɳamii
mɔlorpaann na, a Yennu nba yiin binba na
n la yiar sanpaapo mɔkmɔk nan mɔkmɔk, nan
ɳɔɔ Yennu nba lor na. Bi saa la yiar maŋ,
kimaan Masia poŋ din kpow; li paak, binba
din tuun toonbiit yoo nba ki sinsinn mɔlor daa
din see na, u kuun maŋ nyinnib toonbiit maŋ
tubdatu niwa.

¹⁶ Tɔn, niri-i sɔb u fadinu gbouŋ, see ki bi
tan wann nan wunba sɔb gbouŋ na kpow,
¹⁷ kimaan yoo nba ki wunba sɔb fadinu gbouŋ
maŋ daa be u manfoor ni na, gbouŋ maŋ ki
mɔk yiikoo. Li yiikoo be u kuun poorpoewa.
¹⁸ Li paake te ki sinsinn mɔlor na din tuu mɔk
yiikoo sɔn maruŋ poorpo. ¹⁹ Sinsinn, Moses
din tuu mɔn Yennu sennu na kure nan laa sɔb
biaŋinba na. Li poorpo wun jii dufatlai ki lor
nan pekobmɔnt ki pakii naajai nan buunii sɔn
nba ɳamat nan nyun na, ki miit sennu gbouŋ
na paak, nan niib maŋ kur paak, ²⁰ ki beerib a,
“Mɔlor nba ki Yennu senn turi a yin sakir na
sɔme na.” ²¹ Moses bia din tuu mii sɔn maŋ
Yenjiantu lanbouŋ na paake, nan bona kur nba ki
bi dia jiantir Yennu na paak. ²² Barmɔniie, Yennu
sennu wannu ni, sɔme din tuu ɳamm bont kur ki
li be fanu ki ki mɔk biiti, ki sɔm-i kii nyii, Yennu
kan nyik chab niib biiti.

Masia maruŋ nae kpeent biit

²³ Li paak, li din tuu kpaa talase ki bin mann
maruŋ ki ɳamm bona nba tee Yendɔŋ ni bona

ninnaun na; ḥaan maruṇ nba chee na saa ḥamm Yendəuṇ ni bona tičo. ²⁴ Nisaarik nba din ḥamm boor nba tee kasii ki nannir nan Yendəuṇ ni bont nba tee li barmənii na, Masia din ki saan kɔ̄ leŋ kaa, ḥaan u din saan kɔ̄ Yendəuṇ mɔ̄ŋ mɔ̄ŋ nie, siaminba ki u be Yennu tɔ̄cm, ti paak na. ²⁵ Juu teeb mannteeb yudaanɔ̄ na din tuu kɔ̄ nan bonkobit sɔ̄n, siaminba tee kasii yaa kasii boor na yomkɔ̄e, binn kur nɔ̄ɔ̄k ni; ḥaan Masia ḥarin ki yaa wun mann maruṇ taar munjaa kaa. ²⁶ Li-i dinji bonni tee nnaie, ḥann laa din nyii durinya namu pinpiik niwa, u din bo saa di biak taar munjaaewa. ḥaan mɔ̄tana, yoo nba per joontu na, ki u dɔ̄kit a wun jii u mɔ̄ŋ ki mann maruṇ ki kpeen biit. ²⁷ Yennu senn a see ki nirɔ kur n kpo yomkɔ̄, ki li poorpo ki wun bu u buut. ²⁸ Li paak, Masia nba din jii u mɔ̄ŋ ki mann maruṇ yomkɔ̄ ki nyinn nisaarii bonchiann biit na tan saa jena, ki ji tan kan boi biit po kaa, ḥaan u tan saa tinn binba guu-u nan bi para kur nae.

10

¹ Juu teeb sennu na din tuu tee Yendəuṇ ni bonjana ninnaun nba din be sɔ̄nu ki baat nae, ḥaan li din tuu ki tee li mɔ̄ŋ mɔ̄ŋ kaa. Li paak, binn kur maruṇ nba din ki gbent na kan fit teen binba baat nan maruṇ na kasii. ² Li maruṇ-i bonni fit ḥamm bi para, bi din bo saa mann yomkɔ̄e ḥaan ji nyik, ki biit ji kii waabi. ³ ḥaan binn n tuu binn maruṇ toona na kpan din tian niib na bi biit poe. ⁴ Kimaan naajai nan buunii sɔ̄n na kan fit nyinn biiti.

⁵ Li paak, Masia nba din yaa wun sik tingbouŋ na ni yoo nba na, u din bet Yennu a:

“A ki loon maruŋ nan piinii kaa,
ŋaan a ŋamm gbanante ki turin.

⁶ A ki mɔk parpeenn nan bonkobit nba ki bi
mann maruŋ

ki jokitir muu, biit paak na.

⁷ Li paake te ki n din yet a,

‘Yennu, mine na, n saa tun a loomm
nan laa sɔb a gbouŋ ni ki yet n po biaŋinba
nawa.’ ”

⁸ Sinsinn, u din yet a, “A ki mɔk parpeenn nan
maruŋ nan piini, nan bonkobit nba ki bi mann
maruŋ ki jokitir muu na, nan maruŋ nba ki bi
tuu mann biit paak na kaa.” Bi din tuu mann
maruŋ maŋ kura nan sennu nba wann biaŋinba
nae. ⁹ Li poorpo ki u bia yet a, “Yennu, mine na,
n saa tun a loomma.” Li paak, Yennu faa kpeen
marunkpera kura, ŋaan jii Masia maruŋ na ki
senn li seenu ni. ¹⁰ Yiisa Masia din tun linba ki
Yennu loon wun tun nae, ki jii u gbanant ki mann
maruŋ yomkɔɔ ki te ki ti teen Yennu niib.

¹¹ Mannbooryen nba ki Juu teeb manntɔɔ kur
tuun daar n tuu daar na kan fit nyinn biiti.

¹² Naan Masia ŋarin din mann maruŋ yomkɔɔe,
linba mɔk yiikoo yoo kur, biit paak, ŋaan ŋmat
doo Yendouŋ ni ki kar Yennu niidiitu po. ¹³ Lenje
ki u be ki guu mɔkmɔk nan Yennu nba tan saa
teen u datai u taakpakita. ¹⁴ Li paak, ŋɔɔ din
mann marunyemmire ki te ki binba ki u nyinnib
biit ni na be fanu yoo nba kaa gbennu.

¹⁵ Ki Yennu Seyeen mun bia teent u siara a:
¹⁶ “Yennu yet a

'Maa yaa n turib mɔlor nbae na daa nba baat na ni:

N tan saa teen n sennii bi para ni,
ki sɔbir bi dudukit ni.' "

¹⁷ Li poorpo ki u bia ḥamm yet a, "N ji kan mi tiar bi yanbɔmm nan bi biit po." ¹⁸ Yennu nba nyik chab biit na, u ji ki loon marunsiar biit paaki.

Ti chat nakin Yennu man

¹⁹ N naa waas, Yiisa kuun maj paak ti mɔk parcheenn nan tin kɔɔ boor nba tee kasii yaa kasii na ni. ²⁰ Yiisa gbanant nba tee sɔnpaanu nan sɔnu nba mɔk manfoor nae loot tammob maj. ²¹ Ti manntɔjaann nba yen Yennu ḥaak maj na paak, ²² ii ḥaan ki tin chat nakin Yennu man nan para nba be fanu, nan barmɔnii yada, ki daa mɔk birsuk, nan ti para nba ki Yiisa sɔn nyinn dudukbiit li ni na, nan ti gbanant nba ki ti din w提醒 nan nyun nba kaa jakint na. ²³ Ii ḥaan ki tii dia dindann nba ki ti fiit wann na fanu ki daa birisi, kimaan wunba din senn mɔsonn ki turit na tee barmɔnii daanoe. ²⁴ Ii ḥaan tin yabir ki fiin leeb lomm nan bi toonjana, ²⁵ ki daa nyikit lakinu nan leeb, nan siab nba nyikit bianjinba na, ḥaan ii sommit leeb man, taa ji mantik laat ti Yomdaanɔ daar maj nba nyarii nakii bianjinba na paak.

²⁶ Taa bann barmɔnii nba ki bi fiit wannit na, ti-i biaki ḥammit tuun toonbiit, marunsiar ji kaa ki saa w提醒 naa biit manji. ²⁷ Linba ji biar tee buut bunu nba mɔk jaŋmaaniie, nan muchiɔŋ nba baat ki tan saa biir binba yēt Yennu na. ²⁸ Wunba din yēt Moses sennu na weiu, ki niib bann ki teen siaradamm banlee koo ki gar niib banlee,

bi din tuu kpiu, ki ninbatinu kaa. ²⁹ Li paak, niro nba fiak Yennu Bija maŋ ki ki baakit sɔn nba ɳamm Yennu mɔlor ki nyinnɔ u biit ni na, ki sukii burchinseyeen na, bikint li yɔɔ nba tan saa jaŋ nan tubdatu nba. ³⁰ Kimaan ti mi nan Yennu-e yet a, “Mine saa pa pann ki jiin biit.” U bia yet a, “Min Yennu-e tan saa bu n niib buut.” ³¹ Li tee jaŋmaansooruko nan sɔɔ n kɔɔ Yennu nba fo na wutoor ni.

³² Li tian man yoo nba gar na labaar; Yennu maŋ yentu nba din yent i paak na poor po, i din dii biak bonchiann, ɳaan li siar din ki nyannini. ³³ Sianyoo bi din tuu sukii-i paanu ni, ki daamii-i bonbiir, ki yenn yoo ki i tuu tan teen siir nan yin pukin binba ki bi tumm nna maŋ po, ki di biak namm. ³⁴ I din mɔk ninbatinu nan binba be dansarii ni; ki sianyoo bi din tuu fat i yent, ɳaan ki i lek mɔk parpeenn, kimaan i mi nan yaa mɔk yent nba chee, ki bia ki mɔk gbennu yaayoo. ³⁵ Li paak, i daa nyikit yabiru mani, kimaan i yabiru na baat nan nyɔchiono. ³⁶ Li ɳan ki yii mɔk sukuru, ki fit tun Yennu loomm, ki la waa din senn mɔsonn a u saa turit linba na. ³⁷ Li sɔb Yennu gboouŋ ni a:

“Li tenn yoo waaminnae ki wunba baat na saa
baar,
ki kan yukir nan baaru.

³⁸ Naan n ninjamm na ɳarin tan saa teenin yada
kii mɔk manfoor,
ɳaan bi yeno-i ɳmat poor, n tan kii mɔk
parpeenn nano.”

³⁹ Timm ki tee nisiab nba ɳmat poor ki baa yann kaa, ɳaan ti teen Masia yada ki u tinnita.

11

Ki jiin yada po

¹ Yada tee, taa ki mɔk birsuk nan bont nba ki ti mɔk dindann li paak, ki mi nan linba ki ti ki laat nan ti ninbinn set be nae. ² Yennu din pak yaayoo ni niib na, bi yada paake.

³ Ti yada paake ki ti bann nan Yennu mɔmaame din nan durinya na, ki taa laat bona nba na, u din ki jii bonsiar kaa ki nanni.

⁴ Abel yada paake ki u din mann mannu tur Yennu, ki li mannu ḥjan gar Keenn yar. U yada paake ki Yennu din pakɔ ki puro yentinnɔ, kimaan ḥɔcɔ Yennu din gaar u piinii nawa. Abel din kpowa, ḥjaan u yada paake ki u bia lek daa piak.

⁵ Enok yada paake ki u din tan ki kpo, ḥjaan ki Yennu jiiu ki doo nanɔ Yendɔun ni, ki soɔ ji ki lau; kimaan Yennu-e jiiu. Ki li sɔb Yennu gboouŋ ni a yoo nba ki Yennu daa din ki jiiu na, ḥɔcɔ Yennu numm din gboouwa. ⁶ Nirɔ-i kii teen Yennu yada, li yɔɔ kan fit penn ḥɔcɔ Yennu pari, kimaan wunba kur baat Yennu boor, li kpaa talas ki li yɔɔ n teen yada nan Yennu set be, ki teen binba loonɔ na nyɔɔt.

⁷ Nowa yada paake din te ki u gbat Yennu kpaanii ki jiin bona nba ki u daa kan fit lar nan u ninbinn na po. U din sak Yennu mɔb ki kpaa ḥaringbeŋir, ki ḥɔcɔ nan u ḥaateeb kɔɔ leŋ ki tinn. ḅnanne din wann nan tingbouŋ na niib mɔk biit; ḥjaan ki u yada maŋ paak ki Yennu din puro yentinnɔ.

⁸ Yada paake din te ki Abraham sak Yennu yiinii ki saan tiŋ nba ki Yennu maŋ senn mɔsonn a u saa turɔ na ni. U din nyik u mɔŋ dooe, ḥaan saa siaminba ki u ki mi. ⁹ U yada paake ki u din saa tee saamɔ, tiŋ nba ki Yennu senn mɔsonn a u saa turɔ na ni. U din be bonkobgbant lanbont nie. U waas Aisak nan Jakɔb nba din tan gaar Yennu mɔsonn na mun din be li biaŋe. ¹⁰ Kimaan Abraham din guu a wun tan kɔɔ doo nba ki Yennu bɔɔn ki maa na nie, ki li dooe tee linba sii yɔɔ be.

¹¹ U ḥaapoo Sara din kpeta ki ji kan fit mari, ḥaan ḥɔɔ Sara yada paake ki u din tan soor poor ki mar, kimaan u mi nan Yennu nba senn mɔsonn na tee barmɔnii daanoe. ¹² Li paak, Abraham nba din ji tan ki fɔk nan kuun na, ḥaan u kuukɔɔ yaaboonae tan yab nan ḥmaabira nba yab bianjinba na, ki bia yab nan mɔktanbiinii nba yab ki kaa kann bianjinba na.

¹³ Niib nba na kur din tuu tan kpo nan bi yadae, ḥaan daa ki gaar Yennu nba senn mɔsonn a u saa turib linba na, ḥaan bi yada maŋ paak, bi din dɔŋ lar banfɔkirewa, kimaan bi din bann ki sak nan bi tee saamme, ki bia tee nitintaaka tingbouŋ na ni. ¹⁴ Niib-i yeen linba na, li set fit ki want nan bi lek daa gorii bi tiɔŋ digbann siar poe. ¹⁵ Ki niib maŋ baka kaa baa poŋ din nyii digbansiar nba na po. Bi-i diŋi dukii li po, bi din bo saa fit ḥmata. ¹⁶ Ḥaan bi baka din be siaminba chee ki tee yendɔuŋ na poe. Li paak, Yennu mɔk yuugontir nan bin yiinɔ bi Yennu, kimaan u poŋ din ḥamm dosaue ki guumm.

¹⁷ Yoo nba ki Yennu din bikin Abraham na, u

yada paake ki u din jii u bija Aisak, a wun mann mannu ki tur ኃርስ Yennu. Gotir, ኃርስ Abraham nba din gaar Yennu ሙስናል ማን ነው, ኃርስ bia din jii u biyemmir a wun mann mannu ki tur Yennu. ¹⁸ Yennu din yeto a, “Aisak nie ki a tan saa la yaaboona nba ki n senn ሙስናልና n saa tura na.” ¹⁹ Ki Abraham ji bann nan Yennu fit fint niib kuun ni; ki li set want nan Abraham din gaar Aisak kuun nie.

²⁰ Aisak yada paake din te ki u senn ሙስናልናን እኔ nba yaa lin tan baar Jakob nan Esco paak.

²¹ Yoo nba ki Jakob din yaa wun kpo na, u yada paake din te ki u teen piisin Joosef bonjai na paak, ki din tan diin u patu ki jiant Yennu.

²² Joosef manfoor nba din tan yaa lin gbenn yoo nba na, u yada paake ki u din pak Israel teeb nyinu po Ijipt tiṇ ni, ki wannib baa tan saa teen u kpaba biajinja.

²³ Moses baa nan u naa nba din maro yoo nba ki la ki u fan bonchiann na, bi yada paake ki bi din boro ki tan jaṇ ኃይሳሪያ ኃንታል, ki din ki jee bat sennu na.

²⁴ Moses nba din tan kpaat yoo nba, u yada paake ki u din ki sak bii yiu Bat Faaro bipoo bija. ²⁵ U din sak nan wun di biak nan Yennu niibe, ኃይሳን ki ki sak toonbiit parpeenn nba tee waaminna na. ²⁶ U din dukin a bi-i sukič Masia paak, li mok nyoot bonchiann ki chee Ijipt tiṇ ni mokint kur, kimaan u ninbinn din kpaat nyoot nba baat na paake.

²⁷ ኃርስ Moses yada paake din te ki u nyii Ijipt ki ki jee bat na wutoori, ኃይሳን lek saa ተጋኝኝ ነው

u set la Yennu nba ki sōc ki laatō nan ninbinn nae. ²⁸ U yadae te ki u din piin yuktgar jaamm, ki senn sennu a bin mii sōn bi nei tammōi paak, ki kuun malaka na tan daa kpi Israel teeb bijakpera.

²⁹ Israel teeb yada paake ki Mōkmuŋ na din bōkit ki teen tinkoonj ki turib ki bi poot, ki Iijpt teeb na mun yabir a bin poot, ḡaan ki mōkir maŋ nyun jiin mubin ki diib.

³⁰ Israel teeb nba din tan baar Jeriko yoo nba, bi yada paake ki bi din somm lint li joona daa ḡanlore, ki li baa. ³¹ Poochonchonn nba ki bi yiu Rahab na yada paake din te ki Israel teeb ki kpii, ḡaan kpii binba din ki gbat Yennu mōb na, kimaan Israel niib nba din baar a bin diis doo maŋ na, ḡoœ gaarib saauŋ.

³² N bia beti siab labaar ki pukini-i? Yoo-i bonni yab, n bo saa beti Gideonn labaar, nan Barak labaar, nan Samsonn labaar, nan Jeftha labaar, nan Defid labaar, nan Samuel labaar, nan Yennu sōkiniinba labaara. ³³ Bi yada paake ki bi siab din kōn nyann tinii, ki siab mun tun linba tee fanu, ki siab mun gaar Yennu mōsona, ki siab soor yanbora moi, ³⁴ ki siab mun kpeen muchiɔŋ, ki siab tin nyii jukbanjai kuun ni. Ki siab mun tee tariie ḡaan din tan kpant paarib, ki siab mun took tōbii nan paŋ ki te ki boorganu lanjimanba chiar. ³⁵ Ki poosiab la bi nikpiimm nba din kpo na fir kuun ni.

Ki siab nba din teen Yennu yada na paak ki bi boo kpiib, ki bi ki yēt Yennu weiu a bin nyi kuun maŋ ni, kimaan bi loon bin fir kuun ni ki la manfoor nba chee. ³⁶ Ki niib din daan siab

nyatuk, ki bia boob kpaasir; ki bi baan bi siab jarit, ki jiib saan koɔmm dansarii. ³⁷ Bi din jaat bi siab tanae, ki ɳma bi siab ki poriib; ki bi jikit jukbanjai ki kpi bi siab; ki leeb din lia pegbant, ki leeb bia lia bugbant ki lin namu, ki niib mukisib ki dintib biak. ³⁸ Tingboun na teeb din ki jan nan bii be nammi. Ki bi din lin yeek kunkoot paak nan kunkona ni, ki lin dɔɔ tanfiat nan fɔrii ni.

³⁹ Binba na kur yada paake ki Yennu din pakib, ɳaan ki bi daa ki gaar linba ki u senn a u saa turib na, ⁴⁰ kimaan ti paake ki u din mantik dukii bonsiar nba chee na po, ɳanne ki u saa te ki timm nan ɳamm n tan lakin kii be fanu nan barmɔnii.

12

Ki jiin ti Baa Yennu po

¹ Binba na kur tee siaradamme ki lintit. Li paak, ii ɳaan ki tin yabir ki fok lu linba kur saa goɔrit Masia sɔnu ni, nan biit nba saa soorit; ii ɳaan man ki tii di sukuru ki gbaa gbaar nba yaa linbaarit na. ² Naant ki tin kpan kpaa ti ninbina Yiisa paak; ɳɔœ ki ti yada gaa u paak li pinpiik niwa nan li joontu na ni. Dapunpunn na din ki te ki u nyik yabiru. Parpeenn nba din baat u paak na paak, u din ki dukin ki li mɔkɔ fei nan wun kpo li dapunpunn paaki, ɳanne te ki u ji kar Yennu naangboun paak, u niidiitu po mɔtana.

³ Ii lek bikin waa din gaar naŋ biitdamm boor biaŋinba. Li paak, i daa te ki i gbanu baŋit ki i nyikit yabiru. ⁴ Yaa yabii ki kɔn nan biit na, ɳaan i sɔɔ daa ki mi yabir ki li saa baar kuumi. ⁵ I ki

tian Yennu nba kpaani, nan baa nba tuu kpaan u waas bianjinba na-a? Li sɔb a:

“N bik, Yennu-i teena kpaanii yoo nba, fan gbiint, li-i tee ki u dat a tubir, faa daa nyikit a yabiru,
⁶ kimaan Yennu kpaan wunba ki u loonœ, ki wuu gaar wunba ki teenœ u bik, li yœe ki u daar u tubir.”

⁷ Yabit i fardinu ni nan bik nba ki u baa tuu dat u tubir ki wun di fara bianjinba na. Yennu-e teeni tubdatu, yaa tee u waas na paak, kimaan bik kaa ki ki laat tubdatu u baa boori. ⁸ Li-i tee ki u ki dat i tuba nan waa tee u waas kur bianjinba na, ηann li want nan i tee kpenñmiae, i ki tee u waas kaa. ⁹ Ti baanba nba be tingbouŋ na ni daar ti tubae, ki ti teemm baakir. Li paak, li ηan ki ti mantik sakin ti mɔŋ ki tur ti baa Yennu nba be Yendɔŋ ni na, ki la manfoor. ¹⁰ Ti baanba nba be tingbouŋ na ni jikit yoo waaminna ki daar ti tuba baa loon bianjinbae, ηaan Yennu ηarin daar ti tuba, ti mɔŋ sommir paake, a ti binbeŋ n ηamm kii yeen nan ηɔɔ Yennu binbeŋ na. ¹¹ Tubdatu yoo tone, li ki mɔk parpeenni, ηaan li poorpoewa, ki binba dii tubdatu fara na ji tuu la nyɔɔt nba tee parmaasir nan yentinu binbeŋ.

Kpaanii

¹² Li paak, kakitir i dunkpeena, ki chekin i nii nba ban na, ¹³ kii tɔk sɔnu nba took, ki wunba ki waa barmɔnii na n set fanu ki daa baa.

¹⁴ Yabit kii mɔk parmaasir i leeb sinsuuk ni, kii mɔk binben-yeen, kimaan sɔɔ-i kii mɔk ηann, li yɔɔ tan kan la ti Yomdaano. ¹⁵ Ii chek man ki

tan daa kəŋit Yennu ninbatinu na. I səo daa mək tonu u par ni, ki li tonu na n baar nan parbiir leeb paak, ki biir niburchiənu. ¹⁶ I səo daa chommi, koo ki gorii Yennu barii yann ki tee nan Esəo, wunba din jii u saakatuk ki kpent jeet ki dii yomm na. ¹⁷ I mi nan li poorpo, u din tan loon wun gaar u baa məsonjann ki mə nan ninnyuut, ḥaan ki lar, kimaan u ji din ki la sənu nba ki u saa təkin ki lebit waa poj biir linba na.

¹⁸ Tən, yimm ki baar bonsiar nba ki i saa fit siir, nan Israel teeb nba din baar Sainai jəjaann boor na kaa, siaminba ki muchiən di, ki bunbənchiən be, ki wonpaaruk da, ¹⁹ ki naatunn mə, ki kunkər pak na kaa. Baa din gbat li kunkər yoo nba, bi din jak baruŋo ki ji ki loon li kunkər n pak pukini, ²⁰ kimaan sennu nba ki bi gbat na paak bi niiwa. Li din yet a, “Bonkobuk-u lekii sii jəɔr maŋ gbaa, bin jaatə tana ki kpiu.” ²¹ Li boor din mək jaŋmaansooruk bonchiann, ki Moses yet a, “Jaŋmaanii məkin, ki n gbanant jekir.”

²² ḅaan yimm ḅarin baar kunkonn nba sann tee Sayənn, linba tee manfodaanɔ Yennu doo, ki tee Yendənɔ ni Jerusalem, siaminba ki malakanba tusaa tusaa lakin nan parpeenn nae. ²³ Yimm tan baar niib nba ki Yennu teemm u waas, ki bi sana səb Yendənɔ ni na boore. I baar Yennu nba tee nisaarik kur barbuurɔ na boore, nan popeendamm nba ki Yennu te ki bi sei be fanu na boor. ²⁴ I baar Yiisa, wunba tee sindantinɔ na boore, ki bia baar Yennu məlorpaann na boor. Ki u sən nba din nyii na want barii nba ḅan ki gar Abel sən yar.

²⁵ Li paak, ii mi man ki i yēt Yennu nba kpaani

na məb, kimaan Israel teeb nba din yêt wunba din kpaamm tingbouŋ na ni məb na, Yennu din tan ki nyik bi tubdatu; ki ti-i yêt kpaanii nba nyii Yendɔunŋ ni na, ti tan saa teen nlee ki nyi tubdatu ni? ²⁶ Li yoo na, Yennu kunkɔr din nik tingbouŋ nae, ɳaan mətana u senn məsonn ki yet a, "N ji kan nik tingbouŋ na kuukɔɔ kaa, ɳaan n tan saa nik tingbouŋ na nan sanpaapo kurewa." ²⁷ Məbona nba yet a, "N ji" na, li fuit want nan bonnankara kur tan saa nik ki mir bote, ɳaan linba tan kan fit nik na ɳarin tan saa biar be-e.

²⁸ Li paak, taa gaar naan nba kan mi ki nik na paak, ii ɳaan ki tii teen Yennu niipoouk man, ki jiantɔ nan baakir nan jaŋmaanii ki u numm n gboo, ²⁹ kimaan Yennu maŋ tee nan mudikau nae.

13

Ki jiin toona nba pent Yennu par po

¹ Yaa tee Masiaweira na paak, ii loon i leeb man yoo kur. ² I daa tammit saamm gaaru po, kimaan nisiab din tan gaar malakanba saauŋ, ɳaan ki ki mi a bi tee malakanbae. ³ Ii tian nisiab nba be dansarii ni na po, nan yimm nan ɳamme lakin be li ni na; kii tian nisiab nba laat mukisuk na po, kimaan i mun daa be tingbouŋ na nie nan i gbanant.

⁴ Ii mək baakir nan i leeb, i pookɔɔnt nan i jakunt ni, ki daa chommi, kimaan Yennu tan saa dat bonchonchona nan joonbaarit nan sapaanwɔbira nan naasinwɔbira tubawa.

⁵ Ii nyinn i niɔŋ liklomm ni, ɳaan te ki i numm n gboo yaa mək linba; kimaan Yennu yet a, "N

kan mi ki nyikani, n bia kan mi ki ḥaanani.” ⁶ Li paak, ḥaant ki tii mōk parcheenn ki yet a: “Yennu-e tee n sommtōo, n kan tin jaŋmaanii, nisaarik saa teenin bee?”

⁷ Ii tian man i yudamm nba din tuu piak Yennu maan ki teeni na po; kii dukii bi binbeŋ nyɔɔt nba tee bianjinba, kii tokii bi yada. ⁸ Yiisa Masia nba won tee bianjinba wonn na, u bia tee nnæe dinna, u bia sii tun tee nnæe mɔ̄kmɔ̄k nan mɔ̄kmɔ̄k. ⁹ I daa ḥaant ki wannsaanbooru booru n boonini, ki i tan saa mann tut sɔ̄njanu maŋ. Li ḥan ki Yennu sommir n tur niř paŋ u par ni; jeet sennii nba jiin jeet dinu po weiu kan turɔ̄ paŋi. Nisiab nba dia jeet sennii na poŋ ki laat sommsiar li ni.

¹⁰ Tɔ̄n, binba mann mannu Juu teeb Yenjiantu boor na ki mōk yaak nan bii di linba be ti maruŋ binbintir na paaki. ¹¹ Ki Juu teeb mannteeb yudaanɔ̄ tuu kɔ̄o nan bonkobit sɔ̄n Yennu diiuk ni, kasii yaa kasii boor na, ki mann maruŋ biit paak, ḥaan joo bonkobit maŋ nant muu bi doo na kpiŋ po. ¹² Li paak ki Yiisa mun din kpo doo na kpiŋ, a wun nyinn niib bi biit ni, nan u mɔ̄ŋ sɔ̄n. ¹³ Li paak, ḥaant ki tin nyi ki saan u boor man, ki sak di fei nanɔ̄. ¹⁴ Kimaan doo nba saa biar kaa tingboun na ni; dosau nba baat nae ki ti guur. ¹⁵ Li paak, ii ḥaan ki tii dontir Yennu yoo kur Yiisa sann ni; paku nba nyi ti mɔ̄i ni nae tee mannu ki turɔ̄. ¹⁶ I daa nyikit toonjanu tumu, kii chentir yaa mōk linba nan i leeb. Li maruŋ boorue pent Yennu par.

¹⁷ Ii saak i yudamm mɔ̄i ki sikin i mɔ̄ŋ ki turib, kimaan bi baka be i benu ni, kimaan bi tan saa

wann Yennu bi toona nba ki bi din tuun nawa. Naant ki bin tan wannɔ nan parpeenn, ɳaan tan daa wantɔ nan parbiiri. Ɲann tan kii mɔk nyɔɔt ki turini.

¹⁸ Ii mei Yennu man ti paak. Ti ki mɔk dudukbisiat ti toona ni, kimaan ti loon tin tun linba tooke yoo kur. ¹⁹ Naan n mantik barimie, ii mei Yennu man kii teenin ki wun te ki n jen i boor mɔtana.

Yenmiarjoontik

²⁰ Yennu nba teent parmaasir nae din fin ti Yomdaano Yiisa kuun ni. Ɲɔɔ Yiisa-e tee ti guutojaann, kimaan u din kpo, ki u sɔn ɳamm Yennu mɔlor nba sii see mɔkmɔk nan mɔkmɔk na; ²¹ Ɲɔɔ Yennu n ɳamm i binbeŋ fanu ki yii tuun u loomm, kii tuun toonjana kur. Yiisa Masia paak wun te ki tii tee binba sii pent u par. Ɲɔœ yen dontir mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

Mɔbonjoontii

²² N naa waas, n barimie, ii di sukuru ki gbiint kpaanii na; kimaan maa sɔb gbouŋ nba turi na ki fɔki. ²³ N loon ki yin bann nan bi nyinn ti naa bik Timoti dansarik niwa. Li-i tee ki u baar n boor daa na ni, i saa la min nan Ɲɔɔ.

²⁴ Ii foont i yudamm kura nan Yennu niib na kura ki turit. Ti naa waas nba nyii Itali tiŋ ni na foonti.

²⁵ Yennu ninkpabaŋ-ii be nan i kura.

**Yennu Gbouŋ Moor
Bimoba: Yennu Gbouŋ Moor Bible**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d